

Якось улітку опівдні промітна, хитрюща лисиця спускалася з гори, простуючи до лісу. Там жила її сестра, в якої саме справляли іменини лисеняти. Тож і квапилася тітонька привітати свого небожа, а разом смачно попоїсти та розважитись. Спустилася вона з гори та й побігла полем. Облизувала губи й думала:

"Напевне, сестра чимало смачненького наготувала, як торік ї позаторік... пирогів, курочок... а то, гляди, ще й гусочку або качечку... Тієї птиці доволі навколо, а надто в мірошника... А медяники! Де ж і поласувати ними, як не в сестриці!"

Коли це раптом трах! бах! трісь!

Не стямилась лисиця, як гепнулась у колодязь. Пасучись думкою на ласошах, не помітила небезпеки. Добре, що хоч не забилася. Та й води в колодязі було трохи, ледве по коліна лисиці. Але сам колодязь був глибоченний, і хоч як вона дерлася та дряпалась — вибратись нагору не могла.

— Ой, горенько мені, що ж я робитиму сама серед поля? Хто мене витягне звідси? Просиджу всеньку ніч у крижаній воді, то до ранку й закоцюбну...

Заплакала лисиця, заголосила:

— Оце була б уже в сестри та любенько розмовляла в золотому товаристві, а на вогні смажилися б курочки, качечки, гусочки... Та ба, спіткало тебе лихо, тітонько лисице...

Аж раптом згори долинула чиясь хода. Підвела лисиця голову та й побачила цапа, що нахилився над колодязем. Мабуть, йому дуже хотілося пити.

Серце в лисиці закидалось, і вона сказала подумки:

"Є нагода врятуватися!"

І гукнула радісно, наче була рада-радісінька, що опинилася в колодязі:

— Моє шануваннячко, цапе!

— Це ти, лисице? — здивувався цап.— Добридень! Ну як там, добра вода? Я йду здалека і мало не зомлів зі спраги.

— Ще й питає, чи добра! Пресмачна! Холодна й солодка. Вип'єш — як на світ народишся. Лізь-но сюди, покуштуєш — будеш мені дякувати.

— Зараз! — вигукнув цап, стрибнув у колодязь і жадібно припав до води. Пив, пив, аж поки вгамував спрагу, а потім підвів голову і вдячно глянув на лисицю.

— Ну що, правду я сказала? Добра вода?

— Ой же й добра! Освіжився нарешті! Від самого ранку ніде, не можу знайти води, всі джерела висохли.

— За такої спеки воно й не дивно.

— Може, полізьмо вже нагору? — спитав цап і спробував видертися по стіні. Але небавом збагнув, що з того нічого не вийде, і мовив до лисиці:

— Що ж тепер робити?

— Справді,— вдавано засмутилася лисиця,— залізли сюди, не подумавши, як будемо вибиратися. Ну й бевзі ж ми, любий цапе!

— Хоч би що там було, а треба поміркувати, як видобутися нагору.

— Ну-бо спробуймо так,— каже лисиця.— Ти стань дибки, передніми ногами обіприся об стіну й нахили голову, а я видерусь тобі по спині на роги й ухоплюся за цямрину. А коли вилізу, витягну й тебе. Згода?

— Згода!

— Ну, то ставай, як я казала.

Цап став дибки, сперся передніми ногами на стіну й нахилив голову. Лисиця видерлась по спині йому на роги, витягши лапи, вхопилася за цямрину та й вискочила з колодязя. Хитрунці цього тільки й треба було.

— Ох, не віриться, що нарешті вибралась!

— Ну, а тепер витягни мене! — гукнув цап.

Лисиця нахилилася над колодязем і відказала:

— Як же я тебе витягну, любий цапе? По-перше, я тебе не дістану. Та коли б навіть удалося схопити тебе за роги, чи подужаю я, маленька лисичка, витягти такого здоровенного цаписька? Де в мене така сила візьметься?

Лисиця засміялася й нахилилася нижче:

— Ех, цапе, цапе, аби в тебе було стільки розуму, скільки в бороді волосся, ти б не стрибав у колодязь, не подумавши перше, як вибиратимешся нагору.

Та й побігла до сестри, де вже зібралися гості, їла, пила й розважалася аж до ранку.

На цапове щастя, була лисиця добросерда, хоч і хитрюща. Тож коли скінчився вранці бенкет, попросила вона в сестри міцну мотузку й, замість іти додому, побігла до колодязя.

— Гей, цапе! — гукнула.— Ти ще й досі тут п'єш воду?

З колодязя долинув захриплий, жалібний голос:

— Де ж мені бути? Звичайно, тут.

— Ну, зараз вилізеш. Я принесла мотузку. Один кінець прив'яжу до дерева, а другий спущу тобі. Хапайся за нього та й вилазь помалу.

Лисиця все зробила, як казала, та й дременула додому. Боялася, щоб цап не полоскотав їй боки рогами.

Невдовзі бідолаха вибрався нагору, мокрий і брудний. А згодом лежав у хліві на соломі, поволі приходячи до тями.

"Правду казала лисиця,— думав він.— Бракує мені розуму. Але це лихо мене навчило. Надалі ніколи не починатиму жодної справи, не подумавши перше, чи зможу довести її до ладу".